

MUSIIKKIA KAIKILLE

Musiikki on kieli, jota kaikki ymmärtävät. Sen avulla pystytään luomaan erityisiä tunnetiloja, elämyksiä ja yksilöllisiä kokemuksia, jotka voivat mullistaa henkilön elämän.

Musiikkia voi päivän toiminnoissakin käyttää monella tavalla. Se voi esimerkiksi olla laulamista, kuuntelemista tai soittamista. Pitkäaikainen musiikin opiskelu voi selkeyttää yliaktiivisen henkilön olemusta ja toimintaa tai vastaavasti aktivoida passiivista henkilöä.

Musiikkia voi kokea eri tavalla ryhmässä ja yksinään, moni kokee jonkin tietyn tyyppisen musiikin henkilökohtaisella tasolla merkittävänä. Musiikkikokemusten jakaminen tunnetasolla on merkittävä sosiaalinen kokemus, musiikki on

ihmisten välinen jännä juttu, esimerkiksi laulettu viesti tulee sanottua paremmin ymmärretyksi.

Kuvionuoteilla oppii soittamaan

Musiikin erityispalvelukeskus Resonaari syntyi 90-luvun puolivälissä tarjoamaan ja kehittämään erityisryhmien musiikki- ja musiikkiterapiapalveluita sekä luomaan edellytyksiä musiikin monipuoliseen käyttöön erityisryhmien parissa.

Resonaarissa toimii myös musiikkikoulu, joka tarjoaa musiikinopetusta kaikille, joilla perinteiseen musiikinopiskeluun osallistuminen on mahdotonta tai vaikeaa.

Opetusaineina ovat tällä hetkellä piano, kitara, bassokitara, harmonikka, rummut,

rytmiikka, laulu sekä bändisoitto.

Erityisryhmien musiikinopetuksen avuksi musiikkiterapeutti Kaarlo Uusitalo on kehittänyt kuvionuottimenetelmän, joka konkretisoi tavallisten nuottien sisältämän informaation eri värein ja kuvioin. Nuotteina toimivat kuviot liitetään myös soittimeen, esimerkiksi pianon koskettimiin, joten soittimesta voi painaa sitä koskettinta, minkä nuottipaperissa näkee.

Kun henkilö tulee Resonaarin musiikkikouluun, hänen motoriset valmiutensa huomioidaan. Lisäksi huomioidaan, pystyykö oppilas vastaanottamaan informaatiota opetuksessa, esimerkiksi toimimaan mallista, ja pystyykö hän käyttämään kuvionuotteja eli yhdistämään

kaksi samanlaista merkkiä. Toisissa soittimissa informaationkäsittely (piano, kitara) on keskeisempää kuin toisissa (rummut, lyömäsoittimet).

Resonaarin oppilaista lähes kaikki ovat aloittaneet pianotunneilla, elleivät ole hallinnut jo jonkin toisen soittimen alkeita. Pianosta on helppo saada ns. "oikea" ääni ja soittaminen on palkitsevampaa kuin esimerkiksi kitaran, joka on motorisesti vaativampi soitin. Myös rytmiikkatunnit kuuluvat Resonaarin alkeisopetuk-

seen, näillä haetaan musiikillisia valmiuksia instrumentin opiskeluun. Soittaminen pyritään tekemään mukavaksi ja onnistuminen mahdollisimman helpoksi. Perinteiset käsitykset siitä, miten pitää soittaa, voi unohtaa. Mahdollisuuksia on yhtä paljon kuin on soittajiakin.

Musiikin opiskeluun liittyy myös paljon rinnakkaista-voitteita. Sitoutuminen pitkäjänteiseen työskentelyyn ja vastuun ottaminen omasta harjoittelusta sekä osallistumisesta soittotunteihin ovat taitoja, jotka liittyvät joka-

Pianosta on helppo saada ns. "oikea" ääni

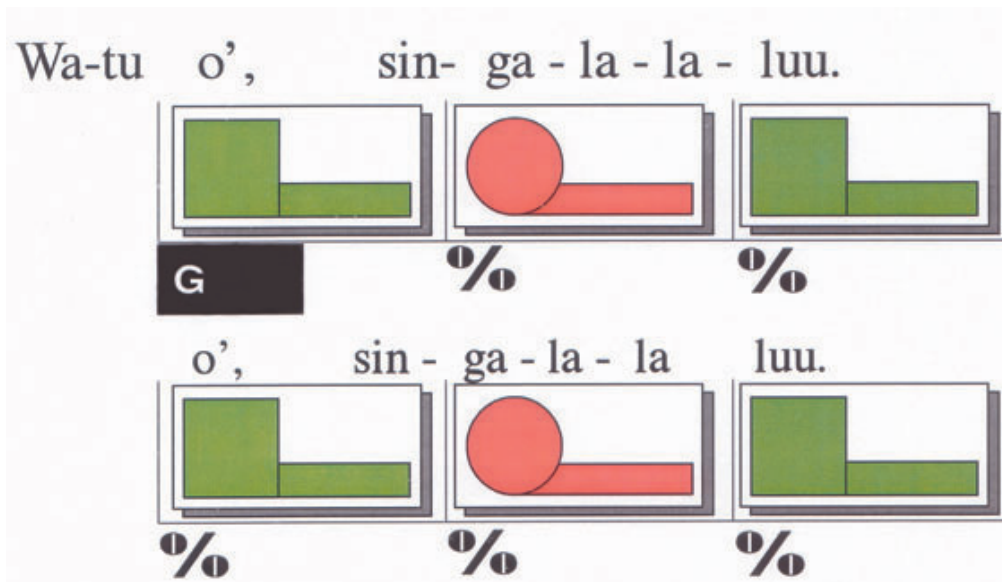
päiväiseen elämään siinä kuin musiikin tekemiseenkin. Motivaation ja taitojen kehittyminen pikkuhiljaa ovat mullistavia asioita.

Kehitysvammaisten Palvelusäätiön päivätoimintapro-

Kuva: Elina Leinonen

Kehitysvammaisten Palvelusäätiön Afrikka-musiikkileirillä sadeputket suhisivat ja ksylofonit kumisivat.

Afrikkalainen Watu O´ -kansanlaulu. Kuvionuoteissa perinteisten nuottien sisältämä informaatio korvataan värillisin kuvioin. Kuvionuottisovellukset Markku Kaikkonen ja Kaarlo Uusitalo.

jektin syksyllä 2003 järjestämällä musiikkileirillä käytettiin Resonaarin kehittämiä menetelmiä kokonaisvaltaisten musiikkielämysten luomiseksi.

Tavoitteena oli myös kouluttaa niitä työntekijöitä, jotka toteuttavat säätien palvelukodeissa päivätoimintaa. Yhdessä etsittiin ideoita ja haettiin kokemuksia musiikin mahdollisuuksista osana paljon tukea tarvitsevien kehitysvammaisten aikuisten leiri-, harrastus- ja päivätoimintaa.

Loimme neljäksi päiväksi elämyksiä, tunnelmaa ja tekemistä, jotka kaikki liittyivät Afrikka-teemaan. Leirillä kokeiltiin musiikin luomista eri keinoin, kuvionuotteja, rumpuja, rytmiikkaa, tanssia ja laulua sekä heimonamioiden ja sadeputkisoitinten tekoa.

Periaatteena oli, että kaikki voivat osallistua musiikin tekemiseen omalla tavallaan. Pedagogisena lähtökohtana oli edetä tutusta ja turvallisuudesta vähitellen teemaa monipuolistaen, kuitenkin niin,

että informaatiota ei tullut liiaksi.

Heini Ylä-Soininmäki
musiikkiterapeutti
ja pianonsoitonopettaja
Resonaarin musiikkikoulu

Lisätietoa Resonaarista,
kuvionuoteista ja musiikin
erityisratkaisuksista:

Musiikinerityispalvelu-
keskus Resonaari
Kulosaarenpuistotie 26
00570 Helsinki
puhelin (09)68428410

<http://www.kuvionuotit.net>

Seija Pirinen ja Teuvo Merkkiniemi rummuttavat musiikkileirillä.